

UITGAVE

Koninklijke Vereniging ter
Beoefening van de Krijgswetenschap
www.kvbk.nl

Secretariaat KVVK

(Ledenadministratie, PR, secretaris
en penningmeester)

MPC 41A

Postbus 9012 6710 HC Ede

info@kvbk.nl

Secretaris:

luitenant-kolonel I.M. de Jong

Telefoon: (0318) 68 32 30

HOOFDREDACTEUR

brigade-generaal cav prof.

J.M.J. Bosch

Instituut Defensie Leergangen

MPC 58B, Brasserskade 227a,

2497 NX Den Haag

Postbus 20701, 2500 ES Den Haag

Telefoon (015) 284 42 58

of (076) 527 32 09

Fax (015) 284 47 21

REDACTIE

kolonel cav drs. P.J.E.J. van den Aker

kolonel KLu J.F.W. van Angeren

drs. P.H. Kamphuis

luitenant-kolonel KMar mr. M.Th.J.

Messerschmidt

kolonel MPSD drs. F. Matser

kolonel TS ir. R.G. Tieskens

commodore KLu J.S. Willemsen

BUREAUREDACTIE

mw. drs. A. Kool

p/a hoofdredacteur

Telefoon (015) 284 47 20

Fax (015) 284 47 21

a.kool@mindef.nl

ADVERTENTIES

CET Reclame & Publiciteit

Telefoon (0497) 53 15 31

ABONNEMENTEN

binnenland: € 20

studenten: € 12,50

buitenland: € 25

DRUK

Drukkerij Giethoorn Ten Brink

Vormgeving: TS Media

ISSN 0026-3869

NADRUK VERBODEN

Foto-omslag: Een schietoefening van een
batterij M114/39 op het ASK (Bron: NAM)

MILITAIRE SPECTATOR

194 Editoriaal:
Ruimte en vaart

196 Mededelingen

197 J. Hoffenaar:
325 jaar veldartillerie (I)
Ontstaan en ontwikkeling tot 1950

204 J. Hoffenaar:
325 jaar veldartillerie (II)
In bondgenootschappelijk verband, 1950-1980

212 J. Hoffenaar:
325 jaar veldartillerie (III)
Vernieuwing, verandering en verkleining, 1980-2002

218 J.A.E. Vermaat:
Bin Ladens terreurnetwerken in Europa

228 D.H. Kollmer:
Rechtsextremistische Tendenzen unter jungen
Menschen in Ostdeutschland

235 M. Meijer, J.M.P. Weerts:
Zorg voor veteranen.
Een case-study over een veteraan uit de Tweede Wereldoorlog

244 Boeken

247 Samenvattingen/Summaries